

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2. Vtrum dederit ea iudæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

Cumque comedisset & bibisset &c. dicit gloss. * qd Christus comedit & bibit in coena, cum corporis & sanguinis sui sacramentum discipulis tradidit: vn de quia pueri communicauerunt carni & sanguini, & ipse participauit eisdem.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd in euangelij legitur, qd Christus accepit panem & calicem: non est autem intelligendum, qd accepit solum in manibus, vt quidam dicunt: sed eo modo accepit, quo alij accipiendum tradidit. vnde cum discipulis dixit, Accipite, & comedite: & iterum, Accipite, & bibite: intelligendum est, qd ipse accipiens comedit & bibit: vnde & quidam metricè dixerunt, Rex seder in coena, turba cinctus duodena: Se tenet in manibus, se cibatur ipse cibus.

AD SECUNDUM dicendum, qd, sicut supra * dictum est, Christus, secundum qd est sub hoc sacramento, comparatur ad locum, non secundum proprias dimensiones, sed secundum dimensiones specierum sacramentalium, ita qd in quocumq; loco vbi sunt illae species, est ipse Christus: & quia species illae potuerunt esse in manibus, & in ore Christi, ipse totus Christus potuit esse in suis manibus & in suo ore: non autem hoc potuisset esse, secundum qd comparatur ad locum per proprias dimensiones.

AD TERTIUM dicendum, qd, sicut supra * dictum est, effectus huius sacramenti est, non solum augmentum habitualis gratiae, sed etiam quaedam actualis delectatio spiritualis dulcedinis: quamuis autem Christo gratia non fuerit augmentata ex susceptione huius sacramenti: habuit tamen quandam spiritualem delectationem in noua institutione huius sacramenti: vnde ipse dicebat Luc. 22. Desiderio desideravi hoc pascha manducare vobiscum, quod Eusebius exponit de nouo mysterio noui testamenti: quod tradebat discipulis. & ideo spiritualiter manducauit, & similiter sacramentaliter, in quantum corpus suum sub sacramento sumpsit, quod sacramentum sui corporis intellexit & disposuit: aliter tamen quam ceteri sacramentaliter & spiritualiter fumant, * qui augmentum gratiae suscipiunt sub sacramentalibus signis, quibus indigent ad veritatis perceptionem.

ARTICVLVS II.

Utrum Christus dederit Iudae corpus suum.

AD SECUNDUM sic proceditur. Videtur quod Christus Iudae non dederit corpus suum. Vt enim legitur Matth. 26. Postquam dedit dñs corpus suum, & sanguinem discipulis, dixit eis, Non bibam amodo de hoc genimine vitis, vsque in diem illum, cum illud bibam vobiscum nouum in regno patris mei. Ex quo videtur, quod illi quibus corpus suum & sanguinem dederat, cum eo essent iterum bibituri: sed Iudas postea cum ipso non bibit, ergo non accepit cum alijs discipulis corpus Christi, & sanguinem.

¶ 2. Praet. Dominus impleuit qd praecipit, secundum illud Act. 1. cepit Iesus facere & docere: sed ipse praecipit Mat. 7. Nolite sanctum dare canibus. Cum ergo ipse cognosceret Iudam esse peccatorem, videtur quod ei corpus suum, & sanguinem non dederit.

¶ 3. Praet. Christus specialiter legitur Iudae panem intinctum porrexisse, Ioan. 13. Si ergo corpus suum ei dedit, videtur quod sub buccella ei dederit, praecipue cum legatur ibidem, quod post buccellam introiit in eum sathanas. vbi Aug. * dicit, Hinc nos docemur,

A quàm sit caendum male accipere bonum: si enim corripitur qui non diiudicat, id est, non discernit corpus domini a ceteris cibis, quomodo non dannabitur qui ad eius mensam fingens se amicum, accedit inimicus? sed cum buccella intincta non accepit corpus Christi: vt enim August. * dicit super illud Ioan. 13. cum intinxisset panem, dedit Iudae Simonis Scariothis: non, vt putant quidam, negligenter legentes, tunc Iudas corpus Christi accepit. ergo videtur quod Iudas corpus Christi non accepit.

SED CONTRA est, qd Chryl. * dicit, Iudas particeps existens mysteriorum, conuersus non est: vnde fit scelus eius vtrinq; immanius: tum, quia tali proposito imbutus adiit mysteria: tum, quia adiens melior factus non fuit, nec metu, nec beneficio, nec honore.

RESPON. Dicendum, qd Hilarius * posuit super Mattheum, quod Christus Iudae corpus suum & sanguinem non dedit: & hoc quidem conueniens fuisse, considerata malitia Iudae: sed quia Christus non debuit esse exemplum iustitiae, non conueniebat eius magisterio, vt Iudam occultum peccatorem, sine accusatore & euidenti probatione ab aliorum comunione separaret, ne per hoc daretur exemplum praelatis ecclesiae, similia facienda, & ipse Iudas exasperatus, inde sumeret occasionem peccandi. Et ideo dicendum est, quod Iudas cum alijs discipulis corpus domini & sanguinem suscepit, vt dicit Dionys. * in lib. eccles. hierar. & August. super Ioan. 1.

AD PRIMUM ergo dicendum, qd illa est ratio Hilarii. * ad ostendendum, quod Iudas corpus Christi non sumpsit: non tamen cogit, quia Christus loquitur discipulis a quorundam collegio Iudas se separauit, non autem Christus eum exclusit: & ideo Christus quantum est in se, etiam cum Iuda vinum in regno dei bibit: sed hoc conuiuium ipse Iudas repudiavit.

AD SECUNDUM dicendum, quod Christo nota erat Iudae iniquitas, sicut Deo: non autem erat sibi nota per modum, quo hominibus innotescit: & ideo Christus Iudam non repulit a comunione, vt daret exemplum, tales peccatores occultos non esse ab alijs sacerdotibus expellendos.

AD TERTIUM dicendum, qd sine dubio Iudas sub pane intincto corpus Christi non sumpsit, sed simplicem panem: significatur autem fortassis, vt Aug. * ibidem dicit, per panis intinctionem fictio Iudae: vt. n. insiciantur nonnulla, tanguntur: si autem bonum aliquid hic significat intinctio (scilicet dulcedine bonitatis diuinae: quia panis ex intinctione sapidior redditur) idem bonum ingratum non immerito est secuta damnatio. Et propter hanc ingratitudinem id, quod est bonum, factum est ei malum: sicut accidit circa fumen res corpus Christi indigne. & sicut Aug. * ibidem dicit intelligendum est, quod dominus iam antea distribuerat omnibus discipulis suis sacramentum corporis & sanguinis sui, vbi & ipse Iudas erat, sicut Lucas narrat. Ac deinde ad hoc ventum est, vbi secundum narrationem Ioan. Dominus per buccellam intinctam, atque porrectam suam exprimit proditorem.

ARTICVLVS III.

Utrum Christus sumpsit & discipulis dederit corpus suum impassibile.

AD TERTIUM sic proceditur. Videtur quod Christus sumpsit, & discipulis dederit corpus suum impassibile: quia super illud Mat. 17. Transfiguratus

Tract. 61. in Io. in med. tom. 9.

Homil. 46. in Ioan. non re more. ante s. to. 3.

Canon. 30. in Mat. circa med.

Dionys. c. 5. eccl. hier. par. 3. no lo ge a prin. Aug. tract. 62. in euag. Io. tom. 9. Loco citato in corp. art.

Tract. 61. in Ioan. circa med. to. 9.

ibid.

4. dist. 11. q. 3. ar. 3. Et dist. 12. q. 1. art. 2. q. 1. cor.